DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICA

DE

MASTVRBATIONE PESTE IVVENTVTIS LONGE PERNICIOSISSIMA

QVAM

RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO DVCE AC DOMINO

DOMINO

CAROLO AVGVSTO

DVCE SAXONIAE IVLIACI CLIVIAE MONTIVM ANGARIAE
ET GVESTPHALIAE LANDGRAVIO THVRINGIAE REL.

CONSENSV.

GRATIOSI MEDICORVM ORDINIS

PRAESIDE

D. CHRISTIANO GOTHFRIDO GRVNERO

ERENISS. DVC. SAX. VINARIENS. ET ISENACENS. A CONSIL. AVL. BOT.
T THEORIAE PROF. PVBL. ORD. ET FACVLT. MED. ASSESS. ACAD. CAES.
AT. CVRIOS. ET ELECT. MOGVNT. SCIENT. VTIL. SOCIET. SCIENT. VLIS-
NGANAE ET BAVAR. BVRGHVS. MORAL. ET OECON. LIB. MOSQVENS.
EXCOLEND. LITT. ROSSIC. ET LAT. IENENS. SODALI REG. SOCIET.
MED. PARISIN. CORRESPONDENTE

PRO GRADV DOCTORIS

SVMMISQVE IN MEDICINA ET CHIRVRGIA HONORIBVS
ET PRIVILEGIIS RITE CONSEQVENDIS

D. XXV. NOV. CIↄIↄCCLXXXIIII.

PVBLICE DEFENDET

AVCTOR

IOANNES CAROLVS LVDOVICVS SCHOENEMANN

GREOVILLO-PALATINVS

IENAE
LITTERIS MAVKIANIS.

CELSISSIMO ATQVE ILLVSTRISSIMO

COMITI ET DOMINO

DOMINO

CAROLO MAGNO

S. R. I.

WILD - ET RHEINGRAVIO DHVNI ET KYRBURGI DYNA-
STAE VINGSTINGAE PVTTLINGII TVEMME-
RINGAE REL. REL.

DOMINO SVO INDVLGENTISSIMO.

CELSISSIMO ATQVE ILLVSTRISSIMO

COMITI ET DOMINO

GVILIELMO CHRISTIANO

S. R. I.

WILD- ET RHEINGRAVIO DHVNI ET KYRBVRGI HEREDI DYNASTIARVM VINSTINGAE PVTTLINGII TVEMERINGAE REL. REL.

DOMINO SVO INDVLGENTISSIMO.

HASCE PRIMITIAS ACADEMICAS

D. D. D.

obſeruantiſſimus

IOANNES CAROLVS LVDOVICVS SCHOENEMANN.

PROOEMIVM.

Mira et incredibilis hominum noſtratium eſt ſollertia in inueniendis et fruendis voluptatum generibus. Inuenti ſunt mille modi, quibus auiditas excitaretur, neque deſunt deſiderantibus multiplices ſtimulorum formae. Ecquis enim ignorat GILBERTVM DE PREVAL, inſani amoris curatorem et antidoti certi laudatorem, immo vero exploratorem coram iudicibus peritis? Cui non dictus eſt GRAHAMVS *) quidam, Anglus, qui nuper eo proceſſit audaciae et impudentiae, vt intemplo ſanitatis ſcilicet lectum caeleſtem magnetico electricum quauis nocte quinquaginta librarum pretio vulgaret, et balſamum diuinum, ſterilitati et impotentiae auſerendae aptum, magna numorum vi redimendam iuberet? Non deerunt veneris vulgiuagae magiſtri, cum plurimi iuuenum ac ſenum impenſius appetant et quaerant inſolita illecebrarum irritamenta. Peccant viri, delinquunt feminae atque puellae. Aequarunt hae illorum licentiam, ideoque non potuerunt non corporum virilium vitia et morbos aequare. Hinc pallor et neruorum tremor, foeda macies, incerti labantium pedes, vertigo et oculorum tormenta, ſuffuſio luridae bilis et decolor vultus, palpitatio, conuulſio crebra, et tabes caeca. Quaeris, vnde tot atque tam innumerabilia morborum occulta peſte repentium genera oriantur? Deliciis foediſſimis ſe ſoluerunt, et libidine ne maribus quidem cedunt. Viros imitantur, et virorum more ineunt. Vt enim illi habent puerorum vnguentatorum greges, qui

*) Vid. Litteratur u. Voelckerkunde I. B. St. 3. p. 270. ſeq. et recuſ. in Ill. BALDING, Med. Iourn. St. 1. p. 45. ſeq.

poſt exhauſta pocula et laute tranſacta conuiuia cubiculi contumelias exſpectant, ita hae, exuta femina, veneris ſcintillulas turpiter eliciunt, molliterque admota manu et ſibi, et aliis proſunt. Tales ergo, amici, non putate amplius virgines. Tribades ſunt. Nomen habent, integritatem et formam virgineam dudum perdiderunt. Ipſae ſe deuirginarunt, et, quando virgines eſſe deſierint, non amplius recordari poſſunt. Quin vt dulcior eſſet voluptatis ſenſus, ſtato die domibus vel hortis conueniunt, oblectant proprio gaudio, leges ſibi ſcribunt, quibus quaeque contubernalis ſeſe adſtringat, neque aliquam viro deſtinatam ex iſta nobili QVARTILLAE ſodalitate dimittunt, niſi profiteatur futuras nuptias, et per aliquod tempus ab impudica et illicita fricatione feriata mutatam partium formam quodammodo reſtituat. Adeone mutari virginum naturam, pudorem et decorem poſſe, vt mallent vetita et impura gaudia ſequi, quam caſtae et purae eſſe? Miſeret me quotidie videre tot virginitatis caſurae detrimenta, audire tot ſcholarum publicarum flagitia, legere tot bonorum virorum ſtudia irrita, quibus tantam tamque perniciofam iuuentutis peſtem auertere vel exſtinguere geſtiunt. Iam ſalus publica agitur, cum pueri puellaeque, immo vero ipſae ſacrae virgines, matronae nuptae, viduae atque vetulae perditiſſimo modo corpus polluant, et turpiſſimo igne pereant. Etenim vt vmbra corpus, ita innumera morborum cohors iſthoc ſcelus ſequitur. Cum ſanitate aut prorſum perditur concipiendi vis, aut certe peiores auis naſcimur. Quid inde? Mors natum puellum aut cita pede eripit, aut miſerae vitae tradit, quae ſceleſtae matris debetur veneri. Viſum ergo eſt, cum ſcribendus libellus eſſet, hoc *maſturpationis* vitium explicandum mihi quam breuiſſime ſumere, quia medici eſt, ſaluti ciuium proſpicere. Quod officium quam bene ſim executus, viderint aequi bonique iudices.

THESES

THESES.

I.

In morbis venereis inueteratis frictiones mercuriales ceteris remediis internis ſunt praeferendae.

II.

Gonorrhoea vt plurimum eſt venerea.

III.

Fomentationes frigidae in hernia incarcerata magis nocent, quam proſunt.

IV.

Pulſus paruus et celer, ſi quando herniae incarceratae ſuperuenit, periculum indicat.

V.

Nullum datur abſolutum venenum.

VI.

Plurima ſigna, quae de morte foetus traduntur, fallacia ſunt; hinc perforatio caute, ſi vnquam, adhibenda eſt.

VII.

VII.

Camphora in variolis, ſi rite atque prudenter exhibetur, ſemper bonos producit effectus.

VIII.

In peſtilentia videtur dari reſolutio ſanguinis vergens ad putredinem.

IX.

Semen Coffeae, igne fortiori aduſtum, ſpirat empyreuma, ideoque agit fortiter in neruos, hinc irritabilibus et ſenſilibus feminis eius potus parce concedendus eſt.

DISSER-

DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICA

DE

MASTVRBATIONE PESTE IVVENTVTIS LONGE PERNICIOSISSIMA.

§. I.

Maſturbatio ſ. Onania TISSOTI *) et vetus morbus eſt, et hac noſtra aetate communis iuuenum puellarumque peſtis **). Nemo fere puber ac impuber ab hoc ſcelere, quo corpus propria illicitaque manu contaminatur, immunis eſt, idque vagatur hodie adeo, vt cl. CAMPERVS

*) Von der Onanie Eiſen. 1770. et verſ. lat. in *Tiſſot.* Opuſc. Med. T. I. ed. Bald. Lipſ. et Cell. 1769. p. 139. ſeq. C. Fr. *Boerners* Pract. Werk von der Onanie Leipz. 1776.

**) Cf. Ueberzeug. und bewegl. Warnung vor allen Sünden d. Unreinigk. u. heimlich. Unzucht. — v. *Ge. Sarganeck* Züllich. 1746.

PERVS non dubitarit, publice propoſito praemio trecentorum imperialium, bonos viros ac medicos ad explicandam tantae luis naturam praeſidiorumque vim excitare. Magnum profecto de poſteris bene merendi ſtudium, cui vix aliud par inuenias, ſuperius nullum! Niſi enim quouis modo occurratur iuniorum furori, quo naturalibus vim inferunt, actum erit de poſteritate.

§. 2.

Prima origo fere repetenda eſt a blanda quauis frictione genitalium, qualem matres nutricesque ioci amorisque ergo puſioni afferre ſolent; deinde in pueritia inſolitus pruritus, ſiue ab vrinae acrimonia proficiſcatur, ſiue a calore ſtragulorum, fouet et nutrit fauillam, poſt in adoleſcentia ſuperaccedit ignotus amoris ſtimulus, exemplorum vis et ſodalium adhortatio, nuptiarum tardatio vel ſpes abrogata; tandem ſtimulat nuptas veteris conſuetudinis durities, viduas negatae veneris deſiderium, vetulas obſoleti gaudii memoria. Sic viuit quaeque propriis exſtincta criminibus, et miſerum corpus trahit.

§. 3.

Fauet huic amori flagitioſo, quicquid ſtimulos ſubdere ac concitare poteſt. Huc ergo referas

1. *Victum lautum, iurulentum, aromaticum.* Corpus plus recipit, quam ſubigere poſſe videatur, aromata vero calore ſuo irritant et vrunt partes ſolidas, concitant humores, atque in feminis vbertim ad naturalia deferunt, ingenerantque quandam acrimoniam inextricabilem, fontem plurimorum morborum vitiorumque perennem. Prae ceteris inimici ſanitati ſunt cibi pingues, oleoſi et butyro frixi, piſces, inprimis ſaliti, carnes muria conditae vel fumo induratae, farcimina, petaſones, quae quia ſingulari ſcatent acritudine, non poſſunt non vniuerſam humorum maſſam inficere, et pruritu partes moleſtare.

2. *Acida quaecunque*, ſiue ſub potus forma hauriantur, ſiue cibis condimenti loco adiiciantur. Turbant digeſtionem, inflant, gignunt neruorum diſtentiones et pruritum taediosum.

3. *Potus calidus*, v. c. Theae vel coffeae. Laxat fibras, mollit partes, neruos et ſangyinem afficit, diſponit ad morbos neruorum ſolidorumque varios, et prae ceteris inducit fluorem album, certe auget proditum humoris acris ac ſtimulantis.

4. *Hauſtus vini et ſicerae.* Friget venus ſine Cerere ac Baccho, et mirum non eſt, multas hodie virgines in proprium ſcelus ruere, cum adeo delectentur inebriante potu, vt cum viris certamen inire poſſint. Femina ebrioſa nec inuia amori eſt.

5. *Quies corporis nimia.* Vt aqua ſtagnando corrumpitur, ita ſedendo ac quieſcendo perit corporis humorumque integritas. Intuta eſt ſanitas, quae ſedili debetur, tutior vero, quae intra motum et quietem continetur.

6. *Somnus protractus.* Hoc nulla via pronior ad obeſitatem eſt, nulla aptior phantaſiae ludibriis. Quies in culcitra molliuſcula, mox et calor ſtragulorum, cubitus ſupinus, ſaepius lectulus ſocialis et peccandi occaſio, inuitant ad illicita gaudia, quae olim meminiſſe non iuuabit. Lubricam et incertam putes virginitatem, ſi qua puella horas matutinas inter plumas perdit. Luſus amoris non deerit.

7. *Educatio mollior.* Mire ſibi placent matres, ſi poſſint puellam tenerius habere, ſed natura inuita. Haec iubet firmare corpus, et ferendis vitae iniuriis aptare, illa facit impar moleſtiis et excipiendis, et tolerandis. Femina molliter educata patet cum variis morborum generibus, tum amoris telis.

8. *Lectio fabularum romanenſium.* Legunt feminae, ita iubente ac poſtulante more ſeculi, ſed ſine delectu. Vt otium et tempus terant, quia turpe putatur rei domeſticae et culinae proſpicere, habent bibliothecas, in quibus videas illiberalis vel turpis amoris magiſtros. Verſant diurna nocturnaque manu, quidni amare demum diſcant, et ſibi moleſtum ignem exſtinguant?

9. *Solitudinis amor.* Grata res ſolitudo eſt, ſi ea bene frui licet. Liberi ſumus a malorum hominum ſocietate, ignoramus turpia vrbis

ſacinora, viuimus deo, nobis, patriae, ſi intra parietes noſtros ſubſiſtimus, ac in prudentum contubernio ſeneſcimus. At vero nubili virgini adeo infenſa putanda eſt, nihil vt magis. Alit enim morbum animi et corporis, quo nullus eſt capitalior, occaſionem peccandi praebet, ignem igni ſubdit, et cogit vel inuitam ſceleſtae manui ſeſe committere. Hinc ſolitudinis conſectatio nota facinoris huius haud fallax eſt, quippe luſibus fauentior. Hinc clauſtra, ſeminaria, paedogogia, ſcholae annua mercede aperiendae, conuenticula ſub pietatis et amicitiae ſpecie celebrata, caſtitati et vitae purae male conueniunt. Noli hic loci quaerere, quisquis ſis, viator vel amator, virginem integram. Perditum eſt, cui primas dedit maiorum auctoritas.

10. *Sodalitas praua.* Cum magna vis exemplorum ſit, multum refert, inter quos viuas. Flexibile puellarum ingenium qui noſcit, metuere et debet, et poteſt pudicitiae. Solent fere matres bene ſedulae et magiſtri morum arcere iuuenum conſortia, ſed haec, ſi ſobria et pia mens eſt, minus inſalubria et periculoſa putanda ſunt, quam vita inter amplexus amicarum malarum tranſacta. Male iis creditur, quae manum fututricem habent, et artes ſceleratas exercent. Inter earum baſia eſſe, idem eſt, ac proſtituere pudicitiam. Videant ergo, quibus filiarum ſalus curae cordique eſt, qualis ſit amicarum animus, viuendi ſtudiorumque ratio, in primis oris oculorumque habitus.

§. 4.

Sunt vero veneris huius clandeſtinae ſigna coniecturalia

1. *Mira faciei et vultus mutatio.* Tali virgini deeſt vigor ac ſplendor, oculi concaui, triſtes, debiles, iuſto ſenſiliores vel hebetiores fiunt, os flaccet, cutis marcet et foede pallet, genae elongantur, et rugis arantur, puſtulae et papulae liuidae effloreſcunt, vultus decolor eſt, et iurares, niſi eam penitius noſſes, anum decrepitam te coram videre, non virginem.

2. *Animus mutatus.* Hic torpet et hebet, phantaſia et memoria perit, nimia ſenſilitas incommodat, atque hyſteriam parit.

3. *De-*

3. *Debilitas inſolita et marcor corporis.* Conqueruntur ſaepenumero laſſitudinem, et marcent. Niſi alius morbus ſubeſt, occulto igne conſumuntur.

4. *Digeſtio mala vel nulla.* Stomachus aeger eſt, ſi qua veneri rectae litat, neque ideo mirandum amplius, ſi vel faſtidit cibos, vel poſt epulas memorat laſſitudinem, capitis dolorem, oculorum hebetudinem, anxietatem praecordiorum, et varia ſpaſmorum genera. Incredibilis conſenſus nimiam vel illicitam venerem et appetitum intercedit.

5. *Menſtruorum fluor inordinatus.* Vt ſanae feminae rite fluunt menſes, ita aegrae ſiſti omnino vel inordinate profluere ſolent. Hoc vero fere proprium puellarum eſt, quae ſemper pruriunt. Sanguis aut acer et impurus eſt, aut nimius, dubia vero virgo, ceteroquin ſana, exiſtimanda videtur, quae ſanguine ſuo madida in lectulo iacet. Quae ſi fluore albo laborat, ne dubita amplius de digitorum nequiſſimorum exercitio.

6. *Rubor ſubitus*, quocum coniungitur partium fricatio. Proditor ſceleris commiſſi eſt.

7. *Matrimonii liciti fuga.* Quae vbi crebro et perpetim incidunt, licet eas vetiti amoris incuſare.

§. 5.

Si verum Celsi effatum eſt, raram iuuare venerem, crebram debilitare, ſequitur, vt iſta ſtimulorum applicatio et peior, et periculoſior ipſo coitu eſſe debeat. Hic enim naturae conuenienter fit, ille repugnanter. Hic certis legibus adſtringitur, ille vero vbique et ſimulat, et exſatiatur. Hic ſine amabili femina nullus eſt, ille repetito ſedatur, quoties irritamenta, tanquam igniculi, ſubiiciuntur. Hic iuuat vtrumque, ille laedit et infirmat miſerae puellae corpus. Hic morbos tollit vel minuit, ille inducit et multos, et refractarios.

 §. 6.

§. 6.

Innumera morborum vitiorumque turba eſt, quae perituram hanc voluptatem cita pede inſequitur. Lubet potiora nominare.

1. *Hebetudo viſus et vertigo.*
2. *Amauroſis.*
3. *Lipothymia crebra.*
4. *Tabes, inprimis dorſalis.*
5. *Spaſmorum* varia genera, cum maxime *tremor* et *palpitatio cordis, tuſſis ſicca, epilepſia*, qualem nuper Cl. METZGERVS memorauit, *catalepſis, tetanus.*
6. *Dolores varii, prae ceteris hypochondrialgia, dolor narium, cephalalgia, rheumatiſmus.*
7. *Arthritis* et *podagra.*
8. *Hypochondriaſis* et *hyſteriaſis.*
9. *Melancholia, mania, nymphomania, furor vterinus.*
10. *Obliuio, fatuitas.*
11. *Haemorrhagiae.*
12. *Diarrhoea foeda.*
13. *Lienteria.*
14. *Marcor genitalium.*
15. *Pollutio.*
16. *Fluor albus.*
17. *Dyſuria, Stranguria, Incontinentia vrinae.*
18. *Foeda oris et naturalium vleuſcula.* et *pruritus* moleſtus.
19. *Icterus rebellis.*
20. *Chloroſis.*
21. *Clitoris elongata, ſenſilior, herpete inſignita.*
22. *Prolapſus vaginae.*
23. *Rachitis*, teſte Cl. TISSOTO.
24. *Diſpoſitio ſcorbutica*, hinc *ophthalmia, gingiuarum roſio cel.*
25. *Sterilitas.*
26. *Apoplexia ab inanitione.*

Sed manum de tabula. Datur vix aliquod morbi genus, quod non ſecuta iſtud ſcelus ſit, et horret mens talia repetenti vel ſcribenti.

Non

Non deſunt cupidae puellae irritamenta veneris vetitae, quibus non licet impune ſatisfieri. Labes neruis illata inextricabilis eſt, et ſenſus quisque vel leuiſſimus denuo excitat turpem mentis aegritudinem. Malum certe immedicabile eſt, cui illud poetae accommodes:

Video meliora proboque,
Deteriora ſequor.

§. 7.

Cum tot atque tam variae ſint maſturbationis ſequelae, facile colligitur, eam ſanitati magis eſſe noxiam, quam ipſum coitum, etiamſi crebrius repetitum. Etenim ei ſemper et vbiuis indulgetur, animus phantaſiae ludibriis patet, neque inde reduci amplius poteſt. Malus et inſidioſus morbus eſt, qui nobiscum habitat, domi forisque eſt, nobiscum ruſticatur, vigilantes ſtimulat, dormientibus blando vultu obrepit, miſeros vel inuitos ad ſe trahit, vires corporis ingeniique hebetat, minuit, conſumit, et tandem lenta tabe perire iubet. Maius eſt periculum, ſi quis impuber iſto ſcelere ſeſe polluere audet, ſi corpus tenerum, irritabile ac ſenſibile eſt, ſi voluptati nulla datur requies, nec interdiu ac noctu manus otioſa manet, ſi gulae non temperatur, ceteraque aegritudinis huius irritamenta quam diligentiſſime anquiruntur. Immedicabile malum eſt, ſi pallor in ore foedus, et macies in corpore ſedet, ſi debilitas ſumma moleſta eſt, et oculi concaui incidunt, ſi tabes dorſalis et quaecunque phthiſis vrget. Mors in propinquo eſt, ſi pulſus vacillat et veluti laſſus quieſcit, ſpiratio frigida eſt, ſenſus externi et interni hebeſcunt, ſtomachus ſubuertitur, vrina et aluus, inſcio homine, effluunt, ſudor frigidus et viſcidus erumpit, lipothymia et conuulſiones adſunt. Tunc deſperanda ſalus omnino eſt.

§. 8.

Curatio mali inde repetenda eſt, vt vitentur quaeuis irritamenta ſuperius memorata, victus adhibeatur leuis mediaeque materiae, remedia ſtomachica, roborantia et analeptica tantum non ſemper in vſum

vocen-

vocentur, rarius corrigentia, balneo frigido corpus refocilletur, in ſumma, nullum artis praeſidium negligatur, vnde vires amiſſae reſtitui, ſtimulus neruorum minui, partes ſolidae redintegrari, humoresque boni fieri poſſint. Quorum vſu ſi ori color viuidus, corpori viuacitas redit, ceteraque ſymptomata ceſſant, de acquirenda valitudine dubitare amplius non licet. Quisquis vero ſcire aueat praeſidia paedagogica, inueniet veritati accommodate explicata in Ill. Praeſidis Calendario Medico a. 1785.

§. 9.

Haec ſufficiant, cum per temporis anguſtias et rei familiaris curtam ſupellectilem mihi non liceat vlterius exſpatiari. Interea integras puellas iterum iterumque rogatas volo, vt nolint tam foedo crimine corpus polluere, deuirginatas vero propria manu admonitas, vt deſueſcant aliquando et ſibi, et poſteris nocere. Praeclara enim res eſt mens ſana in corpore ſano.

PRO-

TIGHT GUTTERS.